

Kortdurende EMDR-therapie bij mensen met een persoonlijkheidsstoornis

L. Hafkemeijer

Waarom dit onderzoek?

Persoonlijkheidsstoornissen (PS) ontstaan uit een wisselwerking van aanleg en omgevingsfactoren, waarbij ingrijpende ervaringen een belangrijke rol spelen. In deze studie onderzochten we of *eye movement desensitization and reprocessing* (EMDR-therapie) effectief is bij mensen met een PS, zowel met als zonder comorbide posttraumatische stressstoornis (PTSS) conform de DSM-5.^{1,2}

Onderzoeksvraag

Leidt kortdurende EMDR-therapie tot vermindering van PS-kenmerken, PTSS-klachten en diagnostische remissie?

Hoe werd dit onderzocht?

In een multicenter, enkelblinde, gerandomiseerde trial met 159 patiënten vergeleken we tien sessies EMDR-therapie in vijf weken met een wachtlijstconditie. Metingen omtrent PTSS-klachten (*Clinician-Administered PTSD Scale for DSM-5*; CAPS-5), PS-kenmerken (*Assessment of DSM-IV Personality Disorders questionnaire* en de *Structured Clinical Interview for DSM-5 Personality Disorders*; ADP-IV, SCID-5-PD), persoonlijkheidsfunctioneren (*Level of Personality Functioning scale*; LPFS) en emotieregulatie (*Difficulties in Emotion Regulation Scale*; DERS) vonden plaats voorafgaand aan EMDR-behandeling, na behandeling en na drie maanden follow-up.

Belangrijkste resultaten

EMDR-therapie leidde tot verbeteringen op alle uitkomstmaten. Bij zowel patiënten met als zonder PTSS namen de PTSS-klachten (CAPS-5) af. Van de deelnemers met een comorbide PTSS-diagnose bij aanvang (39,2%) voldeed 65,5% na behandeling niet langer aan een PTSS-diagnose, oplopend tot 73,1% na drie maanden. PS-kenmerken namen af met kleine tot medium effectgroottes (ADP-IV en SCID-5-P), evenals problemen in persoonlijkheidsfunctioneren en emotieregulatie. Na drie maanden voldeed 44% van de EMDR-groep (versus 16% van de controlegroep) niet langer aan de DSM-5-criteria voor een PS (SCID-5-PD). EMDR-therapie werd goed verdragen, met weinig uitval (5,1%).

Consequenties voor de praktijk

Deze resultaten tonen aan dat EMDR-therapie effectief kan zijn bij mensen met een PS. De behandeling leidde tot een afname van traumagerelateerde klachten en PS-kenmerken, en verbeteringen in emotieregulatie en persoonlijkheidsfunctioneren. Hoewel de bevindingen met voorzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd, vormt een relatief korte EMDR-behandeling mogelijk een veelbelovende interventie voor deze doelgroep. Om dit verder te onderbouwen zijn studies nodig waarin men EMDR-therapie vergelijkt met een andere actieve behandeling als controlegroep, met een langere follow-upperiode.

AUTEUR

Laurian Hafkemeijer

E-mail: l.hafkemeijer@ggz-delfland.nl

LITERATUUR

- 1 Hafkemeijer L, Hofman S, de Jongh A, de Roos D, van Velzen M, Starrenburg A, Slotema K. The effectiveness of eye movement desensitization and reprocessing therapy on post-traumatic stress disorder symptoms and diagnostic status in patients with a personality disorder: a randomized controlled trial. *Psychother Psychosom* 2025; doi: 10.1159/000547622.
- 2 Hofman S, Hafkemeijer L, de Jongh A, Slotema CW. Eye movement desensitization and reprocessing therapy in persons with personality disorders: a randomized clinical trial. *JAMA Network Open* 2025; 8: e2533421.